

NOOM

Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten

Jaarverslag NOOM

juli 2007-december 2008

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 3
Hoofdstuk 1	4
De organisatie van het NOOM	
1.1. Samenstelling van het NOOM	4
1.2. Het bestuur	4
1.3. Het bureau	5
1.4. Verhouding NOOM en lidorganisaties	5
1.5. Opbouw van de organisatie	5
Hoofdstuk 2	7
Doelstellingen en visie	
2.1. Missie van het NOOM	7
2.1. Visie van het NOOM	7
2.3. Meerwaarde van het NOOM	8
2.4. Basistaken	8
2.5. Thema's	8
Hoofdstuk 3	9
Positionering in het veld	
3.1. Strategische partners: CSO en LOM	9
3.2. Kenniscentra	9
3.3. Het veld van PGO-organisaties	9
3.4. Het NOOM als toegangspoort	9
Hoofdstuk 4	11
Activiteitenverslag	
4.1. Basistaken	11
4.1.1. Pleitbezorging en belangenbehartiging	11
4.1.2. Voorlichting en informatieverstrekking	15
4.1.3. Lotgenotencontact	17
4.2. Professionalisering	19
4.3. Projecten lidorganisaties	21
Hoofdstuk 5	23
Terugblik op de startfase van het NOOM	

Inleiding

Na een voorbereidingsperiode van ruim twee jaar is op 20 april 2007 het Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM) formeel opgericht. Zeven organisaties bundelden hun krachten om te voorzien in belangenbehartiging van de oudere migranten in Nederland.

Het aantal oudere migranten in Nederland neemt sterk toe, niet alleen in absolute cijfers, maar ook in verhouding tot het aantal autochtone ouderen. Volgens het CBS zal het aantal allochtone 55plussers (in 2005 ruim 200.000) in 2015 bijna verdubbeld zijn tot ruim 360.000. In vergelijking met ouderen die in Nederland geboren en getogen zijn, zijn de oudere migranten slecht georganiseerd. Er is ook zeker geen sprake van een homogene groep: de oudere migranten worden gekenmerkt door diversiteit. Iedere groepering voor zich kan geen vuist maken, maar gezamenlijk optreden biedt mogelijkheden om aandacht te vragen voor de specifieke wensen en behoeften van oudere migranten. Zij voelen zich, algemeen gesproken, onvoldoende vertegenwoordigd door de reeds lang in Nederland bestaande ouderenbonden. De groeperingen van oudere migranten worden wel beschouwd als een van de 'moeilijk bereikbare' groepen in Nederland als het gaat om het doorgeven van algemene informatie door overheden en instellingen. Al deze zaken tezamen vormden aanleiding om te komen tot de oprichting van het NOOM.

Na de oprichting werd een bestuur geformeerd waarin alle zeven lidorganisaties zijn vertegenwoordigd. In juli 2007 stelde het Fonds PGO subsidie ter beschikking voor de periode juli 2007 tot en met december 2008. Met deze subsidie verkreeg het NOOM financiële middelen om de organisatie op te bouwen.

Het is een stormachtige periode geweest. Al snel bleek hoe zeer een eigen organisatie van oudere migranten nodig was. De lidorganisaties zetten projecten op voor hun achterban. Bestuursleden en bureaumedewerkers kregen te maken met uiteenlopende verzoeken om deel te nemen aan overleggen, commissies, conferenties en projecten. Overheden, instellingen en organisaties beschouwen het NOOM steeds vaker als aanspreekpunt als het gaat op oudere migranten.

Het periodeverslag geeft een beeld van de resultaten die zijn geboekt in de opbouwfase van het NOOM.

Hoofdstuk 1 De organisatie van het NOOM

1.1. Samenstelling van het NOOM

Bij de oprichting hebben zeven organisaties zich aangesloten bij het NOOM. Dat waren:

Chun Pah	Landelijke vereniging van Chinese ouderenverenigingen
Fos'ten	Stichting Surinaamse vrouwen 50+
IOT	Inspraak Orgaan Turken
Lize	Gesprekspartner Rijksoverheid Zuid-Europese gemeenschappen
LSMO	Landelijke Stuurgroep Molukse Ouderen
NEHOB	Nederlandse Hindoe Ouderen Bond
SMN	Samenwerkingsverband van Marokkanen in Nederland

Dat betekent dat het NOOM ouderen uit de Molukse, Indische, Italiaanse, Spaanse, Portugese, Griekse, Kaapverdiaanse, Bosnische, Montenegrijnse, Macedonische, Kosovaarse, Servische, Sloveense, Turkse, Marokkaanse, verschillende Chinese en Surinaamse gemeenschappen vertegenwoordigt.

Tot onze spijt ontbreken de organisaties van Antillianen en vluchtelingen. In de verslagperiode heeft het NOOM wel initiatieven genomen om hen te interesseren voor deelname. De VON (Vluchtelingen Organisaties Nederland), die als officieel inspraakorgaan opkomt voor de belangen van vluchtelingen in Nederland geeft ondanks herhaalde pogingen onzerzijds geen prioriteit aan deelname aan het NOOM. Gelukkig is input ten aanzien van de specifieke wensen en behoeften van oudere vluchtelingen wel gewaarborgd door de deelname van Pharos aan het periodiek overleg van het NOOM met de kenniscentra (zie verderop in dit verslag).

Met OCaN zijn wij, na een bestuurswisseling, opnieuw in gesprek voor aansluiting bij het NOOM. Wij verwachten op korte termijn de toetreding van OCaN te effectueren.

In het voorjaar van 2008 meldde het Inspraak Orgaan Chinezen zich voor deelname aan het NOOM. Omdat deze organisatie andere groepen Chinezen vertegenwoordigt heeft het bestuur positief op dit verzoek gereageerd. Sinds juli 2008 maakt het IOC ook deel uit van het NOOM. Voorwaarde is dat het IOC op afzienbare termijn een landelijke ouderenafdeling moet oprichten die nauw gaat samenwerken met Chun Pah.

Regelmatig bereiken het NOOM verzoeken van organisaties van oudere migranten die zich willen aansluiten. Meestal zijn dat lokale of regionale organisaties. Voor hen is aansluiting bij het NOOM, waarin landelijke organisaties samenwerken, niet mogelijk. Hen wordt geadviseerd aansluiting te zoeken bij de lidorganisaties van NOOM.

De organisaties die bij het NOOM zijn aangesloten verschillen op een aantal punten. Chun Pah, Fos'ten, NEHOB en LSMO zijn te beschouwen als zelforganisaties. IOC, SMN, IOT en Lize zijn inspraakorganen die zich actief inzetten voor de ouderen binnen hun achterban. IOT, SMN en Lize hebben in de verslagperiode, mede gefinancierd door het Fonds PGO, ieder in een eigen tijdpad, stappen gezet om te komen tot een zelforganisatie van oudere Turken, Marokkanen en Zuid-Europeaanen.

1.2. Het bestuur

Direct na de oprichting van het NOOM is een bestuur geformeerd, waarin vertegenwoordigers deelnemen van de zeven organisaties die bij de start van het NOOM betrokken waren. Het bestuur ziet er als volgt uit:

Mw. Drs. C.L. Harrevelt	voorzitter
Dhr. B. Saadane	vicevoorzitter
Dhr. S.K. Bagci	secretaris 1

Dhr. C. Nikijuluw	secretaris 2
Dhr. E. Ruiz	penningmeester 1
Dhr. Mr. Drs. T. Bissessur	penningmeester 2
Dhr. Y. Cheung	bestuurslid

Het Algemeen Bestuur komt regelmatig bij elkaar in de vorm van het NOOMoverleg. Daaraan nemen ook het IOC, een adviseur vanuit de LOMsamenwerkingsverbanden, medewerkers van SMN en LSMO en de medewerkers van het NOOMBureau deel. Sinds de zomer van 2008 functioneert ook een Dagelijks Bestuur, waarin de voorzitter, vicevoorzitter, de eerste secretaris en de eerste penningmeester participeren. In de verslagperiode is het NOOMoverleg vijftien maal bijeen geweest. Het DB heeft vijf maal vergaderd.

1.3. Het bureau

Ten behoeve van het coördineren en faciliteren van de NOOMdoelstellingen is een bureau ingericht. Daarbij is gekozen voor een flexibele organisatie. De kwartiermaker van het NOOM heeft vanaf het begin de functie van coördinator vervuld. Het NOOM neemt van CSO secretariële en administratieve diensten af. Per 1 januari 2008 is een projectontwikkelaar aangetrokken. De volgende personen vormen het bureau:

Dhr. F. May	coördinator
Mw. Y. Heygele	projectontwikkelaar
Mw. H. van der Steen	secretariaat
Mw. A. Hendrich	financiële administratie

1.4. Verhouding NOOM – lidorganisaties

Voor alle partijen vormt de opbouw van het NOOM een zoektocht naar een goede organisatie met duidelijke onderlinge verhoudingen. Gaandeweg is een goede taakverdeling tussen het NOOM(bureau) en de lidorganisaties tot stand gekomen. In het beleidsplan voor juli 2009-december 2012 is de taakverdeling als volgt omschreven: 'Het NOOM is er in de eerste plaats om vorm te geven aan het gezamenlijk optreden van de lidorganisaties t.b.v. de totale achterban van oudere migranten. De lidorganisaties doen hun werk in direct contact met de eigen achterban.'

1.5. Opbouw van de organisatie

Het NOOM maakt gebruik van kantoorruimte van de CSO in de vorm van een flexplek die gedeeld wordt met anderen. Dat hield in dat het NOOM in de verslagperiode samen met de CSO is verhuisd naar het Piet van Dommelenhuis in Utrecht. Voor grotere vergaderingen huurt het NOOM vergaderruimte bij andere organisaties in het kantoorgebouw.

Op grond van een dienstverleningsovereenkomst is de volledige administratie en accountantscontrole uitbesteed aan de CSO.

Na de formele oprichting van het NOOM is gewerkt aan Regels voor de Interne Organisatie. Hierin zijn onder andere de onderlinge taakverdeling binnen het bestuur, zaken betreffende de personele bezetting en de financiële administratie vastgelegd. In het Huishoudelijk Reglement zijn de gedragsregels vastgelegd.

Hoofdstuk 2 Doelstellingen en visie

2.1. De missie van het NOOM

Bij de start heeft het NOOM zijn missie als volgt geformuleerd:

- Het bundelen en behartigen van de gemeenschappelijke belangen van oudere migranten
- Het bevorderen van het welzijn van oudere migranten

Het NOOM werkt aan de realisering van deze missie door:

- Pleitbezorging en belangenbehartiging
- Voorlichting en informatieverstrekking
- Lotgenotencontact
- Uitwisseling van kennis, expertise en good practices.

2.2. De visie van het NOOM

Het NOOM hanteert een aantal uitgangspunten. Deze zijn aan het einde van de verslagperiode als volgt vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan.

Allochtone en autochtone ouderen

De wensen en behoeften, problemen en dilemma's van ouderen die in Nederland geboren zijn en ouderen die tijdens hun leven naar Nederland zijn verhuisd komen voor het overgrote deel overeen. Alle ouderen willen graag oud worden in een omgeving die voor hen herkenbaar is en bij hen past. Deels echter zien wij in de groeperingen van oudere migranten specifieke zaken die aandacht behoeven. We hebben al geconstateerd dat oudere migranten ten opzichte van hun leeftijdgenoten van Nederlandse herkomst op meerdere fronten in een achterstandspositie verkeren. En dat brengt mee dat hier extra inspanningen noodzakelijk zijn om deze kwetsbare groep ouderen te ondersteunen bij hun participatie in de Nederlandse samenleving. Ons motto is: 'Samen waar dat kan, apart waar dat (nog) nodig is'.

Bundeling van krachten

Binnen het NOOM zijn een groot aantal groepen oudere migranten vertegenwoordigd. Op hoofdlijnen komen hun belangen overeen. Tegelijk ervaren oudere migranten als individuen een grote betrokkenheid bij hun eigen etnische groep. Wij zijn ons er van bewust dat elke aangesloten organisatie autonoom is en gesteld op het bewaren van de eigen identiteit. Door erkenning van het belang van de eigen identiteit is het NOOM in staat verbinding tot stand te brengen en onderling culturele tegenstellingen te overwinnen. Dat proces vraagt aandacht en tijd. Ons accent ligt op wat de groepen bindt. Ook hier geldt: 'Samen waar dat kan, apart waar dat (nog) nodig is'.

Tweezijdig proces

Ons ideaalbeeld is dat allochtone ouderen als volwaardige burgers mee kunnen doen in de Nederlandse samenleving, een gelijkwaardige positie innemen en volledige kennis van en toegang hebben tot de voorzieningen. Helaas is dat ideaalbeeld nog ver weg. In die zin zouden we het NOOM kunnen omschrijven als een 'noodzakelijk kwaad'. Zowel aan de kant van de oudere migranten als aan de kant van de Nederlandse samenleving is nog veel werk te verzetten. De oudere migranten en hun organisaties hebben ondersteuning nodig om zich voldoende toe te rusten om deel te nemen aan de maatschappij. De maatschappij moet ruimte geven voor de kracht en kwaliteit van alle burgers. Dit veranderingsproces is een tweezijdig proces.

De stem van de mensen zelf

Het NOOM wil een podium zijn van de oudere migranten zelf. De laatste jaren is veel gesproken en geschreven over de positie van oudere migranten, vaak in combinatie met

goede intenties en goede analyses. Nu is het tijd dat de oudere migranten zelf hun stem laten horen en hun wensen en behoeften naar voren brengen.

Samenwerking

Het NOOM is een kleine organisatie. Samenwerking is voor ons een sleutelwoord. Alleen samen met andere organisaties is het NOOM in staat om stappen te zetten op weg naar een betere positie van en participatie door oudere migranten. Het aangaan van bondgenootschappen en allianties vormt een essentieel onderdeel van het werk van het NOOM.

Bij de keuze van samenwerkingspartners en –projecten zullen naast overwegingen van strategische aard zaken als openheid, motivatie en geboden kansen leidend zijn.

2.3. Meerwaarde van het NOOM

Vanaf het begin heeft het NOOM zich gerealiseerd dat de grote ambities in verhouding gebracht moesten worden met de beperkte mogelijkheden in menskracht en middelen. Vanuit die optiek heeft het NOOM ervoor gekozen in te zetten op het aangaan van bondgenootschappen en het realiseren van 'toegevoegde waarde'. Afhankelijk van het thema is het NOOM samenwerking aangegaan met uiteenlopende partners in het veld. De inbreng van het NOOM was er veelal op gericht de partners te vragen de thematiek waar men vaak al langer mee bezig was (opnieuw) te bezien vanuit het perspectief van oudere migranten. Dat leidde tot nieuwe en/of aanvullende inzichten en actiepunten.

Om keuzes te kunnen maken ten aanzien van de vele werkzaamheden en verzoeken die op ons afkwamen is een 'Handreiking voor deelname van het NOOM aan diverse gremia' tot stand gekomen (jan/maart 2008). Bij de voorbereiding van het nieuwe meerjarenbeleidsplan juli 2009-december 2012 is opnieuw gediscussieerd over prioritering van de samenwerking. Als leidraad geldt het volgende:

'In de keuze voor samenwerking en samenwerkingspartners hanteert het NOOM de volgende uitgangspunten:

- Gelijkwaardigheid
- Erkenning
- Bereidheid tot verandering
- Perspectief op duurzaam resultaat ten behoeve van de doelgroep
- Aansluiting op de directe wensen en behoeften van de doelgroep
- Expertise binnen het NOOM.'

2.4. Basistaken

Bij de oprichting heeft het NOOM een aantal basistaken voor zichzelf benoemd, te weten:

- Collectieve belangenbehartiging
- Voorlichting en informatieverstrekking
- Bevorderen van lotgenotencontact
- Ondersteunen en versterken van de lidorganisaties.

In hoofdstuk 4 zal verslag gedaan worden van de activiteiten, gerelateerd aan de basistaken.

2.5. Thema's

Voor de verslagperiode zijn op basis van een inventarisatie van de LOMsamenwerkingsverbanden de volgende thema's tot prioriteit gekozen:

- Wonen
- Zorg
- Inkomen en Sociale Zekerheid
- Participatie, Welzijn en Educatie.

Aan al deze thema's is aandacht besteed, zoals terug te vinden is in het activiteitenoverzicht.

Hoofdstuk 3 Positionering in het veld

3.1. Strategische partners: CSO en LOM

Het NOOM is tot stand gekomen op initiatief van de CSO en de LOMsamenwerkingsverbanden.

Bij de oprichting heeft het NOOM zich aangesloten bij de CSO, waarvan ook Unie KBO, PCOB en NVOG deel uitmaken. Door deze aansluiting heeft het NOOM gebruik kunnen maken van de aldaar aanwezige, in vele jaren opgebouwde expertise en netwerken. Het NOOM kreeg kansen om te participeren in bredere projecten. Van onze kant konden wij door de participatie in de verschillende overleg- en samenwerkingsvormen de wensen en behoeften van ouderen van allochtone herkomst bij de andere ouderenbonden aan de orde stellen.

Vanuit de LOMsamenwerkingsverbanden heeft een adviseur in het NOOMoverleg geparticipeerd. Met de LOMorganisaties is regelmatig intensief samengewerkt. Door deze band kon het NOOM de inspraakorganen vragen aandacht te besteden aan de specifieke groep van ouderen binnen hun achterban.

Deze positionering heeft het NOOM langs twee kanten toegang geboden tot politiek Den Haag. Zo heeft het NOOM deel uit gemaakt van delegaties naar de Tweede Kamerfracties vanuit de CSO. Door samenwerking met onder andere LOMsamenwerkingsverbanden nam het NOOM deel aan de acties rondom het AOWgat. Daarbij werd een rapport overhandigd aan Staatssecretaris Aboutaleb van Sociale zaken.

3.2. Kenniscentra

In de loop van de verslagperiode is een overleg tot stand gekomen met enkele kenniscentra die rechtstreeks te maken hebben met de positie van oudere migranten. Aan het overleg hebben deelgenomen Movisie, Forum, de LOMorganisaties, Pharos, CSO en het NOOM. De bijeenkomsten waren gericht op onderlinge informatieuitwisseling en afstemming.

3.3. Het veld van PGO-organisaties

Het NOOM behoort vanuit de subsidierelatie met het Fonds PGO tot het veld van Patiënten-, Gehandicapten- en Ouderenorganisaties (PGO). Binnen dat veld zijn veel organisaties actief die op enigerlei wijze ook voor oudere migranten van belang (kunnen) zijn. Het NOOM heeft graag gebruik gemaakt van de mogelijkheden tot kennismaking met het veld en de organisaties. Kennismakingsgesprekken zijn gevoerd met onder andere de CG-Raad, de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie, Per Saldo, LOC-LPR, BOSK, Senior Werkt, Zorgbelang Nederland en Seniorweb. Informatie is uitgewisseld. Over en weer is de intentie tot verdere samenwerking uitgesproken of is deze reeds in acties omgezet.

Het Fonds PGO heeft niet alleen het NOOM als netwerk de kans gegeven om de organisatie op te bouwen. Ook de lidorganisaties konden zich rechtstreeks met projectvoorstellen wenden tot het Fonds PGO. In het activiteitenverslag is een overzicht opgenomen met deze door de lidorganisaties uitgevoerde projecten. Het NOOM heeft ook gebruik gemaakt van de deskundige ondersteuning van PGO Support bij de totstandkoming van de meerjarenprojectaanvragen voor de periode juli 2009-december 2012.

3.4 Het NOOM als toegangspoort

De oudere migranten worden algemeen beschouwd als groeperingen die moeilijk bereikbaar zijn voor overheden en algemene instellingen. Vanuit die gedachte is het NOOM vanaf de oprichting veelvuldig benaderd om informatie door te sluisen naar de achterban en ook op andere wijze toegang te realiseren tot de groeperingen van oudere migranten. Enkele voorbeelden van activiteiten zijn: voorlichting op verzoek van het Ministerie van Sociale

Zaken en Werkgelegenheid over de afschaffing van de partnertoeslag AOW in 2015 en voorlichting over het Electronisch Patiënten Dossier.

Hoofdstuk 4 **Activiteitenverslag**

4.1. **Basistaken**

4.1.1. **Pleitbezorging en belangenbehartiging**

Belangenbehartiging in CSOverband

Een structurele vorm van belangenbehartiging voor de doelgroep van oudere migranten kan het NOOM realiseren door deel te nemen aan de overlegstructuur van de CSO.

Het NOOM heeft in de verslagperiode deelgenomen aan de adviescommissies:

- Zorg en Welzijn
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- Inkomen en Pensioenen
- Wonen

In dit kader heeft het NOOM ook deel uitgemaakt van delegaties naar de Tweede Kamerfracties om specifieke aandachtspunten ten aanzien van ouderen met hen te bespreken. In 2007 betrof dat bijvoorbeeld gesprekken bij de voorbereiding van de miljoenennota aan de hand van een tien punten programma van de CSO. In 2008 is het NOOM betrokken geweest bij de reacties op de miljoenennota.

Twee bestuursleden van het NOOM nemen deel aan de ABvergaderingen van de CSO. De coördinator participeert in het directeuren overleg met de ouderenbonden.

De verslagperiode heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de herziening van de subsidiesystematiek bij het Fonds PGO en alle veranderingen die daarmee gepaard gaan. In dat verband heeft het NOOM samen met de andere ouderenbonden overlegd over de regiefunctie van de CSO in deze veranderende omstandigheden. De inzet was ervoor te zorgen dat de ouderenbonden ook op langere termijn volwaardig kunnen meedraaien binnen het nieuwe subsidiestelsel.

Het NOOM heeft ook samen met de andere ouderenbonden deelgenomen in het overleg over de programmafianciering/ het Programmaberaad voor de uitvoering van gezamenlijke projecten onder leiding van dhr. G. van Pijkeren.

Met Unie KBO en PCOB heeft het NOOM gewerkt aan de ontwikkeling van gezamenlijke projectplannen voor de periode juli 2009-december 2012. Dat betrof de projecten Vrijwillige Ouderen Advisering, waar het NOOM graag wil aanhaken bij de reeds bestaande structuur; Betrokken bij buurtbeleid dat inspeelt op het toenemende belang van sociale netwerken van en voor ouderen op lokaal niveau; 50 + Werkt; Gezond ouder worden en blijven; Meer dan vergeten, een project dat voorziet in het bespreekbaar maken van dementie bij en voorlichting over ondersteuningsmogelijkheden bij allochtone doelgroepen.

Het NOOM heeft in de tweede helft van 2007 meegewerkt aan een enquête van de PCOB over de aanvullende zorgverzekering voor oudere migranten. Vijf lidorganisaties hebben met elk vijftig respondenten deelgenomen, terwijl het NOOM ook heeft geparticipeerd in de stuurgroep.

In 2007 /2008 heeft het NOOM bijgedragen aan de totstandkoming van de visienota van SBO-NH te Haarlem over oudere migranten.

Belangenbehartiging in samenwerking met de LOMorganisaties

In de verslagperiode is regelmatig overleg geweest met de LOMsamenwerkingsverbanden over deelname van het NOOM aan de Integratieraad. Tijdens de Integratieraad Allochtone Ouderen op 3 juli 2006, die georganiseerd werd naar aanleiding van het advies 'Wij komen eraan' van de LOMpartners, constateerde voorzitter Minister Verdonk 'dat het van belang is, dat de netwerken van organisaties van allochtonen en autochtonen worden opengesteld in het belang van een duurzame aanpak ter verbetering van de zorg en maatschappelijke ondersteuning voor allochtone ouderen.' (Verslag Integratieraad Oudere Allochtonen, 3 juli

2006). Hier werd de basis gelegd voor de oprichting van het NOOM. De verwachting was dat op niet al te lange termijn opnieuw een integratieraad gewijd zou worden aan de positie van de oudere migranten. In de loop van 2008 werd echter op het Ministerie van VROM geconstateerd dat hiertoe geen aanleiding bestond, omdat alle doelstellingen waren gehaald.

Al direct na de oprichting kon het NOOM zich aansluiten bij de acties van de LOMsamenwerkingsverbanden, FNV en de ANBO inzake het AOWgat, dat meer dan 90% van de oudere migranten treft. Op 16 mei 2007 werd het rapport 'Verborgen Armoede', opgesteld door het Verweij Jonker Instituut, aangeboden aan staatssecretaris Aboutaleb van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

16 mei 2007: aanbieden rapport 'Verborgen Armoede'

Op 4 december van datzelfde jaar namen alle lidorganisaties met hun achterban in grote getale deel aan de actiebijeenkomst in Den Haag. Hier gingen de organisaties in gesprek met kamerleden van verschillende partijen om de eisen om op korte termijn te komen met oplossingen voor de problematiek van het AOWgat kracht bij te zetten. In 2008 werd duidelijk dat de acties ten dele succesvol waren geweest, maar dat staatssecretaris niet aan alle eisen tegemoet kwam. De organisatoren legden hun reactie vast in een persbericht:

'In strijd met de uitdrukkelijke wens van de Tweede Kamer komt er geen inkoopregeling voor mensen die geen volledige AOW meer kunnen opbouwen. Daardoor blijft het AOW-gat ook in de toekomst een probleem voor een groeiende groep ouderen.

Evenmin wordt tegemoet gekomen aan de wens om 65-plussers met een onvolledige AOW, die een beroep moeten doen op de bijstand, een hogere inkomens en vermogensvrijlating toe te staan. Daarmee blijft de kans liggen om daadwerkelijk iets te doen aan bestrijding van de armoede onder veel mensen die in het buitenland hebben gewoond, oudere Surinamers en voormalige gastarbeiders.

Positief is dat het kabinet heeft besloten de uitvoering van de aanvullende bijstand onder te brengen bij de Sociale Verzekeringsbank. De ervaringen die daarmee zijn opgedaan leren dat dit leidt tot een klantvriendelijker uitvoering.'

Het NOOM kon zich bij deze conclusies aansluiten. Op dit moment wordt opnieuw bekeken of verdergaande acties zinvol zijn. Het NOOM moet helaas constateren dat voor de kern van de problematiek van de onvolledige AOW nog geen structurele oplossing is gevonden.

Samenwerking met de LOMorganisaties heeft het NOOM ook toegang gegeven naar deelname in andere overleggen, zoals het Interculturalisatieproject van Actiz en de klankbordgroep Wmo op het Ministerie van VWS.

'Ik ben blij dat het NOOM ook deel neemt aan de klankbordgroep Wmo. Dat versterkt het geluid van de allochtonen, maar dan vanuit het perspectief van een groep die veel te verwachten heeft van de Wmo'
Habib El Kaddouri, medewerker Samenwerkende Marokkaanse Nederlanders

Ook is gezamenlijk bijgedragen aan een interactief publieksdebat over jong en oud, op 26 november 2008 georganiseerd door het Nederlands Debat Instituut en het Bureau Europees Parlement, getiteld: 'Een reisje langs de Rijn versus de bus naar Salou'.

Gesprekken met politieke partijen

In de eerste maanden van het bestaan van het NOOM heeft het bestuur enkele kennismakingsgesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van politieke partijen, waaronder mw. Ans Willemse van het CDA.

Het NOOM heeft geconstateerd dat het van belang is niet alleen via overleggen en samenwerkingsverbanden met anderen de politiek te benaderen, maar ook de oudere migranten de kans te geven zich zelf zichtbaar te maken voor politici. Daarom is een plan gemaakt om in de komende jaren op meer systematische wijze relaties aan te gaan met politici en een klein en betrokken netwerk op te bouwen. Op die manier kunnen ook politici rechtstreeks communiceren met de oudere migranten over de beleidsterreinen waarop zij zich begeven.

Interculturalisatieproject van Actiz

Het NOOM participeert in het Interculturalisatie project van Actiz, met als doel het vergroten van de toegankelijkheid van de zorginstellingen voor de oudere migranten. In dit traject zijn Ambassadeursnetwerken tot stand gekomen. Er is een startnotitie samengesteld. Proefprojecten zijn uitgevoerd. Op basis van de geboekte resultaten is aan het einde van de projectperiode een vervolgprijs geformuleerd, dat ter goedkeuring is voorgelegd aan het Ministerie van VWS.

Ik denk dat het belangrijk is dat grote organisaties als Actiz rechtstreeks te rade gaan bij de doelgroep zelf. Zeker nu er een organisatie is die namens hen kan spreken is het gemakkelijker geworden in deze behoefte te voorzien.

Freddy May, coördinator van NOOM

In het verlengde van het interculturalisatieproject hebben de bureaumedewerkers van het NOOM de themabijeenkomst 'Migrantenvrouwen naar de zorg', georganiseerd door Actiz bijgewoond. Hier presenteerden zich uiteenlopende lokale en regionale projecten, gericht op het interesseren van allochtone vrouwen voor werk in de zorg.

Wet maatschappelijke ondersteuning

De invoering van de Wmo heeft grote betekenis voor de ouderen in Nederland en zeker ook voor de oudere migranten. Op verschillende manieren heeft het NOOM zich georiënteerd op de effecten van de Wmo voor oudere migranten en geprobeerd daarvoor aandacht te vragen. Sinds augustus 2008 maakt het NOOM deel uit van de klankbordgroep implementatie Wmo brancheorganisaties en cliëntenorganisaties op het Ministerie van VWS. Ten behoeve van het Plan van Aanpak 'Geïnformeerde toestemming Wetswijziging Wmo' door het Ministerie van VWS heeft het NOOM aanbevelingen en tips aangeleverd voor het bereiken van doelgroepen van oudere migranten door gemeenten.

Verschiedende bijeenkomsten zijn bezocht, zoals de conferentie 'Oudere migranten en vluchtelingen en de WMO' van Pharos en Regiovisie op 24 april 2008 en de presentatie 'Meedoen is meebepalen, naar diversiteit in de Wmo' door Forum op 24 september 2008.

Samen met medewerkers van de LOMorganisaties zijn gesprekken gevoerd met Zorgbelang Nederland over de resultaten van hun project 'Lokaal Centraal' voor oudere migranten (met name op het gebied van participatie in WMO raden) en Per Saldo over het gebruik van migranten van de Persoonsgebonden Budgetten. Het overleg met Zorgbelang resulteerde in

een samenwerkingsproject waar later ook Movisie bij aansloot: 'Ervaringen van oudere migranten met de Wmo'. Hiervoor stelde het Fonds PGO apart subsidie ter beschikking. Tussen juli en november 2008 zijn gesprekken gevoerd met oudere migranten en met intermediairs om een beeld te krijgen van de effecten van de invoering van de Wmo voor oudere migranten.

De bevindingen van de inventarisatie waren niet rooskleurig:

- De voorlichting over de Wmo heeft de allochtone doelgroep als geheel onvoldoende bereikt. Het bereik bij oudere migranten is nog eens extra beperkt.
- De achterban ondervindt toenemende problemen bij de toegang tot het zorgsysteem.
- De 'opschoning' van de AWBZ en de overheveling van bepaalde taken naar de Wmo heeft nadelige gevolgen voor onze doelgroep.
- Het aantal oudere migranten in Wmoraden is op de vingers van één hand te tellen.
- De kansen die de Wmo biedt als participatiewet worden nog onvoldoende herkend en benut.

De resultaten van de inventarisatie zijn op verschillende manieren gecommuniceerd. Op 4 september 2008 heeft een eerste presentatie plaatsgevonden voor de projectleiders van de regionale Zorgbelangorganisaties, verantwoordelijk voor 'Lokaal Centraal'. Tijdens het overleg is wederzijds informatie uitgewisseld. Afgesproken werd over en weer contact te onderhouden.

'Wij besteden wel veel aandacht aan allochtonen in onze regio. Maar we hebben nog niet eerder specifiek naar de doelgroep van oudere migranten gekeken. Ik vond het heel verhelderend.'
Projectleider van een van de regio's van Zorgbelang

Portretten van oudere migranten uit verschillende gemeenschappen zijn geplaatst op de website van het NOOM. Hierin vertellen zij over hun persoonlijke geschiedenis, hun huidige situatie en ideeën over oud worden in Nederland.

Een uitgebreid artikel is geschreven over de ervaringen van de oudere migranten met de Wmo. Een verkorte versie is naar de Vaste Kamercommissie van VWS gestuurd ten behoeve van de bespreking van de tussenevaluatie van de Wmo op 11 december 2008. Vanuit het NOOM is deze Kamercommissievergadering bijgewoond. Naar aanleiding van de brief met het artikel werd door leden van de coalitiepartijen van staatsecretaris Bussemaker uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor de kwetsbare positie van oudere migranten. Zij zegde toe in de communicatie met de gemeenten als uitvoerders van de wet aandacht voor diversiteit aan de orde te stellen.

'Ik ben zo blij dat ik mijn verhaal kan vertellen. Ik voel me enorm betrokken bij mijn allochtone cliënten, maar vindt vaak nog weinig gehoor voor hun specifieke problemen. Hopelijk kan het NOOM de nodige aandacht genereren.'
Pauline van Hulzen, ouderenadviseur bij Punt Welzijn in Weert, geconsulteerd wegens haar rapportage 'Loop, dan loop ik met je mee', waarin zij verslag doet van haar huisbezoeken aan Turkse en Marokkaanse ouderen.

'Het is goed dat jullie je hier laten zien en ik ben blij dat het NOOM zich zo goed ontwikkelt.'
Mw. A. Willemse (CDA), tijdens de pauze van de vergadering van de Vaste Kamercommissie

'Ik maak me grote zorgen om het welzijn van onze cliënten. Ik voel me gesteund dat ook anderen zich druk maken over deze belangrijke problematiek.'
Kezban Yücelen-Celik, Eerste medewerker Zorg aan huis Turkse en Marokkaanse cliënten van Laurens /Zorg Compas, Rotterdam

Het project heeft een uitloop naar 2009. Afspraken over publicatie zijn gemaakt met Zorg en Welzijn, Contrast, VNGMagazine en Geron.

En verder

- Advisering van Stade Advies over het opzetten van een Kennisnetwerk Groepswonen voor oudere migranten (23 september 2008).
- De problematiek van 'afwezigheidsdagen' van oudere migranten in verpleeginstellingen, die langer dan zeven dagen bij de familie in het land van herkomst willen verblijven, is aan de orde gesteld bij Actiz, LOC-LPR en VWS.
- Oriëntatie op het project 'beeldvorming ouderen' door Senior Werkt. Vanwege inhoudelijke en prioriteitsredenen is afgezien van deelname.

4.1.2. Voorlichting en informatieverstrekking

Het NOOM heeft op het gebied van voorlichting en informatieverstrekking een dubbele taak. In de eerste plaats is er voorlichting naar de eigen achterban. Deze taak wordt vervuld door de lidorganisaties. Het NOOMBureau biedt ondersteuning en coördinatie. In de tweede plaats verzorgt het NOOM voorlichting en informatieverstrekking voor de maatschappelijke omgeving: overheden, instellingen en organisaties.

De activiteiten op het terrein van voorlichting en informatieverstrekking zijn vaak reactief van aard. Anderen benaderen het NOOM om informatie te verkrijgen of mee te werken aan een onderzoek, met de vraag om een presentatie of inleiding te verzorgen, of een verzoek om een artikel te schrijven. Ook kan het zijn dat men via het NOOM en zijn lidorganisaties informatie wil communiceren naar de doelgroepen van oudere migranten. Afhankelijk van beleidsprioriteiten beslist het NOOM positief of negatief op dergelijke verzoeken. Het NOOM neemt daarnaast ook zelf initiatieven in het kader van voorlichting en informatieverstrekking. De eigen website en het samenstellen van een folder over het NOOM zijn hiervan voorbeelden. Ook de deelname aan de Ouderenbeurs in september 2008 en de ontwikkeling van het project 'Wijsheid komt met de jaren' horen hierbij.

Ouderenbeurs

In de periode 17 tot en met 21 september 2008 heeft het NOOM zich gepresenteerd tijdens de 50 plusbeurs. Samen met vrijwilligers verzorgde de coördinator van het NOOM een stand te midden van de andere ouderenbonden. In de bijbehorende gids voor bezoekers is een artikel gepubliceerd over de doelstellingen en werkzaamheden van het NOOM. De beurs werd bovendien aangegrepen als middel tot lotgenotencontact en maatschappelijke participatie.

Stand van het NOOM op de ouderenbeurs 2008

Het was heel leuk om hier een paar dagen op de beurs te staan. We kregen meestal heel aardige reacties. Mensen willen best weten wat het NOOM allemaal doet en waar het NOOM voor staat. En dan opeens is er een onprettige reactie van een oudere die zich afvraagt wat wij daar doen. Maar daar heb ik geen last van, hoor. Ik kan daar goed tegen. Zo'n mijnheer weet ook niet beter.'
Vrijwilligster

Beeldvorming over ouderen

Samen met Museum Maluku (het Moluks Museum) en Forum heeft het NOOM in 2008 een projectplan ontwikkeld om een discussie op gang te brengen over de wensen en behoeften van ouderen uit verschillende gemeenschappen en met verschillende leefstijlen ten aanzien van oud worden in Nederland (wonen, welzijn en zorg). Het project heeft als titel meegekregen: 'Wijsheid komt met de jaren, diversiteit en kracht van ouderen in Nederland'. Het project betreft een totaalpakket van educatieve materialen en activiteiten (waaronder een expositie) over de wensen van ouderen van verschillende achtergronden ten aanzien van oud worden in Nederland. Eind 2008 is de fondsenwerving voor de uitvoering van het project gestart.

Voorlichtingsmateriaal over het Elektronisch Patiënten Dossier

Het NOOM heeft samen met de ANBO gewerkt aan de samenstelling en productie van een dvd over het Elektronisch Patiënten Dossier (EPD). In dit project is veel nadruk gelegd op de herkenbaarheid voor de verschillende doelgroepen, een voorwaarde om voorlichting te laten 'landen'. Dat vergde een grote creativiteit van de projectpartners en de producenten. Uiteindelijk zijn dertien aparte voorlichtingsfilmpjes tot stand gekomen, waarin beelden van vertrouwensfiguren uit de gemeenschap die zich uitspreken over het EPD afgewisseld worden met een standaardanimatiefilmpje en algemene beelden, waarin mensen van allerlei herkomst zichtbaar zijn. Het project is afgerond in februari 2009.

'Het was leuk om mee te werken aan de dvd. Ik heb het druk, maar natuurlijk maak ik daar tijd voor vrij. Het is voor onze ouderen. Het is goed als ze zich kunnen herkennen in het voorlichtingsmateriaal.'
Fadma Bouchatoui, consultant COS Zuid-Holland

Voorlichting AOW en afschaffing partnertoeslag AOW

Op 16 oktober 2008 nam het NOOM deel aan een voorlichtingsbijeenkomst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de afschaffing van de partnertoeslag AOW in 2015. In het kader van de daar gepresenteerde voorlichtingscampagne nodigde het Ministerie middels medewerkers van De Pensioenkijsker het NOOM en de LOMsamenwerkingsverbanden uit om een plan te maken voor voorlichting naar de oudere migranten over deze komende maatregel. In december is een start gemaakt met de eerste fase van het plan, namelijk het geven van informatie via de websites en ledenbladen van de lidorganisaties en enkele periodieken die binnen de gemeenschappen goed worden gelezen. De werkzaamheden daarvoor lopen door in 2009.

'Wij hebben steeds ons best gedaan om allochtonen te bereiken. We hebben folders vertaald in bijvoorbeeld het Turks. Maar we kunnen ze alleen verspreiden met behulp van een organisatie als het NOOM. Dan komen ze direct bij de mensen voor wie ze bedoeld zijn.'
Medewerkster van De Pensioenkijsker

Uitvoering van voorlichtingsbijeenkomsten in de verschillende gemeenschappen staat gepland voor 2009. Het wachten is op financiering daarvoor.

En verder

- Ontvangst van een Japanse delegatie om ideeën uit te wisselen over huisvestingszaken in relatie met de mogelijkheden van de AWBZ (15 oktober 2007).
- Verzorging van een workshop 'Hier blijven of pendelen?' tijdens een conferentie van Actiz in Amsterdam op 22 november 2007.

- Kennismakingsgesprekken met Vilans, Provinciale Raad voor de Volksgezondheid NB, Cosbo Utrecht.
- Ontwikkeling brochure over werkzaamheden van NOOM en de lidorganisaties en de thema's die van belang zijn voor oudere migranten, die zal verschijnen in 2009.
- Inleiding over 'De toegankelijkheid van algemene voorzieningen voor allochtone ouderen' te Venlo (20 mei 2008).
- Presentatie 'Klaar voor kleur' voor kaderleden van de ANBO. In samenwerking met Pluspunt Rotterdam heeft het NOOM hier het project Ontdek Elkaars Wereld belicht. Dit heeft de aanzet gevormd tot een samenwerkingsproject dat in 2009 uitgevoerd zal gaan worden onder de titel Ontdek Elkaars Wereld met de ANBO (24 juni 2008).
- Essay voor het blad 2025 voor zorgondernemers, getiteld 'Multiculturele ouderenzorg: rijkdom of armoede?' (mei/juni 2008).
- Medewerking aan diverse interviews door studenten: VU Amsterdam (inclusief bijdrage aan studiemateriaal Gezondheidszorg en Cultuur o.l.v. Prof. Dr. Wolffers); Hogeschool Nijmegen; Universiteit Dortmund; Hogeschool Eindhoven; Promotieonderzoek Universiteit Tilburg; Hogeschool InHolland. Informatie verstrekt aan een student aan de VU te Amsterdam en haar in contact gebracht met de doelgroep oudere migranten bij haar onderzoek: 'Op weg naar een interculturele ouderenzorg'.
- Organisatie van een bezoek van een internationale delegatie FRISM 50+ aan Bribi nanga Blesi, een dagopvang- en inloopproject voor Surinaamse ouderen in de Aarhof in Rotterdam in samenwerking met de PCOB (mei 2008).
- Bijdrage aan het jaarverslag 2007 van CSO en Fonds PGO.
- Deelname aan een workshop 'Maatschappelijke betrokkenheid van Ouderen' op 9 en 10 juni 2008 te Berlijn.
- Ontvangst van een Japanse delegatie beleidsambtenaren, die interesse hadden voor het Nederlandse Zorgstelsel op 27 juni 2008.
- Deelname aan congres 'Islam in zorg en welzijn' door ACB Kenniscentrum (25 september 2008).
- Opzet van een kleine bibliotheek over oudere migranten met literatuur en visueel materiaal, ter beschikking gesteld door Movisie.
- Voorzitterschap van een workshop tijdens het Conferentie Platform Senioren 2020, op 9 oktober 2008, georganiseerd door de Blommesteingroep, getiteld: 'Van fysiek welzijn naar sociaal welbevinden'.
- Deelname presentatie onderzoek 'Hindostaanse ouderen zijn gelukkig' bij Forum op 11 oktober 2008.
- Column, getiteld: 'Blik-opener', uitgesproken op conferentie Het Wereldgesprek, georganiseerd door Escamp en Actiz in Den Haag op 30 oktober 2008.
- Medewerking aan het project Zilveren Kracht van allochtone ouderen van Movisie. Op de website www.zilverenkracht.nl is een fotoreportage te zien, waarin onder andere de voorzitter van NOOM is opgenomen.
- Deelname aan studiebijeenkomst Movisie over de resultaten van het project Zilveren Kracht op 10 december 2008.

4.1.3. Lotgenotencontact

Lotgenotencontact vormt de basis van de lidorganisaties van het NOOM. Ouderen zoeken herkenning en steun bij andere ouderen van dezelfde herkomst. De lidorganisaties voorzien in dit lotgenotencontact. Daarmee voorzien zij in een stevige basis, van waaruit maatschappelijke participatie bevorderd kan worden. De ontmoetingsactiviteiten bieden een plaats waar onderwerpen aan de orde gesteld kunnen worden, voorlichting gegeven kan worden en gewerkt kan worden aan meningsvorming.

Het NOOM ondersteunt de lidorganisaties bij deze taak. Daarnaast neemt het NOOM collectieve initiatieven tot lotgenotencontact, waarbij gestreefd wordt naar het overstijgen van

de onderlinge grenzen en kennismaking over en weer tussen allochtone ouderen onderling en tussen autochtone en allochtone ouderen.

Jubileumbijeenkomst Chun Pah 9 september 2008

50 plus beurs

In 2008 heeft het NOOM zich actief ingezet om de deelname van oudere migranten aan de ouderenbeurs te vergroten. Door het hele land zijn ouderen geactiveerd een bezoek te brengen aan de beurs. Zoals voorgaande jaren organiseerden Fos'ten en NEHOB een eigen programma voor de achterban, waarna deelnemers ook de beurs bezochten. Daarnaast kwamen vele oudere migranten in groepen, per bus of openbaar vervoer naar de beurs. Voor de meesten was de eerste keer dat zij een dergelijk evenement meemaakten. Intermediairs van de organisaties die de werving uitvoerden zorgden voor een goede begeleiding, zodat de nieuwkomers niet verloren liepen en gebruik konden maken van tolken als zij bij een van de vele stands vragen wilden stellen.

Het NOOM beschouwt het experiment als zeer geslaagd. De beurs was dit jaar zichtbaar gekleurd. Onze schatting is dat ongeveer 2.000 oudere migranten de ouderenbeurs hebben bezocht. Het project is geëvalueerd middels gesprekken met de intermediairs. Tussen de 100 en 200 evaluatieformulieren zijn ingevuld door deelnemers. Daaruit komt het beeld naar voren dat deelname voor herhaling vatbaar is. Er zijn suggesties gedaan voor verdere invulling van het programma met onderwerpen en organisaties die voor oudere migranten direct interessant zijn. Het NOOM heeft de gegevens uit de evaluaties gebruikt om een plan voor de komende vier jaar te maken.

'Het was voor mij de eerste keer dat ik zo iets meemaakte. Ik vond het jammer dat ik niet wat meer geld had meegenomen!'

Deelnemster

Als het volgend jaar weer georganiseerd wordt, dan wil ik weer graag mee. Ik heb veel geleerd over de Nederlandse organisaties

Deelnemer

Wij hadden ervoor gezorgd dat er voldoende begeleidsters meegingen. Zij konden de vrouwen een beetje wegwijs maken op de beurs. We hebben in groepjes bijvoorbeeld meegedaan aan een gehoortest. Dat durven de vrouwen anders niet'

Begeleidster van Dona Daria uit Rotterdam

Kleurrijke rijkdom

Op verzoek van het Ministerie van VROM/Wonen Welzijn Integratie heeft het NOOM in de tweede helft van 2008 het project Kleurrijke Rijkdom georganiseerd in drie prachtwijken in Utrecht (Zuilen), Rotterdam (Overschie) en Dordrecht (Crabbehof). Het project richt zich op empowerment van oudere migranten. Hun competenties worden vaak niet herkend, niet erkend en daardoor niet gewaardeerd.

Kleurrijke Rijkdom bracht oudere migranten van verschillende achtergronden en

Nederlandse ouderen bij elkaar. Daarbij werden reeds beproefde methodieken en werkvormen ingezet, zoals 'Ontdek elkaars wereld' van Pluspunt en 'Ateliervorm' van Forum. Het project had tot doel om duurzame contacten op te bouwen tussen ouderen in de wijk en hen te stimuleren een bijdrage te leveren aan leefbaarheid en sociale cohesie.

Belangstelling voor elkaars wereld tijdens Kleurrijke Rijkdom

De eerste fase van het project is inmiddels afgerond. Afspraken zijn of worden gemaakt met deelnemers en gemeenten over continuering. In maart 2009 is een inspiratieboekje verschenen, waarin de ervaringen worden gebundeld.

'In Kleurrijke Rijkdom worden oudere migranten benaderd als volwaardige en gelijkwaardige burgers die iets te bieden hebben. (...) Laat u inspireren en maak gebruik van de kracht van oudere migranten.'
Christina Harrevelt, voorzitter NOOM in het voorwoord van het inspiratieboekje Kleurrijke Rijkdom

4.1.4. Ondersteuning van de lidorganisaties

Een belangrijke taak van het NOOM is om de lidorganisaties te ondersteunen bij de ontwikkeling en versterking van hun organisatie en de uitvoering van hun activiteiten. In de afgelopen periode concentreerde de ondersteuning zich met name op de introductie van de organisaties bij het Fonds PGO. In een vroeg stadium is een format gemaakt, dat kon dienen als leidraad voor subsidieaanvragen. De coördinator en de projectontwikkelaar hebben de lidorganisaties van advies gediend bij het maken van projectaanvragen en begrotingen en later met de verslaglegging. De behoefte om ondersteuning verschilt per organisatie.

Daarnaast hebben de bureaumedewerkers en bestuursleden veel energie gestoken in het bezoeken van activiteiten van de lidorganisaties. Vaak werd een beroep op hen gedaan om tijdens een landelijke of plaatselijke ontmoetingsbijeenkomst een inleiding te verzorgen over het NOOM en te spreken over het belang van samenwerking. Het was een goede manier om te werken aan draagvlakvergroting voor het NOOM als samenwerkingsverband.

4.2. Professionalisering

Het NOOM is nog een jonge organisatie. De aangesloten lidorganisaties verkeren alle in een andere fase van ontwikkeling. Enkele lidorganisaties zijn zelforganisaties, de andere organisaties zijn inspraakorganen die voorlopig nog de belangen van de ouderen uit hun achterban binnen het NOOM vertegenwoordigen. Terwijl bijvoorbeeld Chun Pah in 2008 al zijn 20jarig jubileum vierde, zijn de Zuid-Europeanen nog bezig met een verkenning van de wensen ten aanzien van de oprichting van een eigen organisatie voor ouderen. LSMO heeft een professional in dienst, terwijl Fos'ten en NEHOB uitsluitend op vrijwilligers draaien.

Daarmee is het NOOM niet alleen wat betreft culturele achtergronden, maar ook wat betreft organisatieontwikkeling een toonbeeld van diversiteit.

In de startfase is veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van de organisatie.

Werkconferenties

Ieder half jaar heeft het NOOM een werkconferentie georganiseerd. Hieraan namen bestuursleden van het NOOM en van de aangesloten organisaties deel, waar nodig versterkt met adviseurs uit andere organisaties. Tijdens de werkconferentie is inhoud gegeven aan de concretisering van het beleidsplan dat was opgesteld bij de start van het NOOM.

Werkconferentie 29 november 2009

Public Relations

Vanaf het begin heeft het NOOM grote prioriteit gehecht aan de profilering van de organisatie. Het is belangrijk om breed te communiceren dat er nu eindelijk een eigen organisatie van oudere migranten bestaat, waarin de oudere migranten voor zichzelf kunnen spreken en collectief opkomen voor hun belangen.

De volgende communicatiemiddelen zijn ontwikkeld:

- Een eigen huisstijl. Het Inventief in Tilburg heeft in samenspraak met het NOOMBestuur een eigen huisstijl ontwikkeld. Er is een goede basis gelegd voor de communicatie vanuit het NOOM met een eigen heldere en kleurrijke stijl, die de diversiteit, maar ook de zakelijkheid en kracht van het NOOM en de lidorganisaties uitdrukt. Veel aandacht is besteed aan de herkenbaarheid voor de achterban binnen de verschillende groeperingen.
- Compacte folder met informatie over de doelstellingen en visie van het NOOM, de kerntaken en de samenstelling van het NOOM.
- Website www.netwerknoom.nl. Op de website is informatie te vinden over het NOOM, de lidorganisaties, projecten, nieuws, een agenda, portretten van oudere migranten om een beeld te geven van de diversiteit van de achterban, links naar andere relevante organisaties en publicaties, tal van documenten die interessant zijn voor de achterban en derden (zoals de folder over de AOW, informatie over de afschaffing van de partnertoeslag AOW in 2015, de bevindingen van de inventarisatie van de ervaringen van oudere migranten met de Wmo, het beleidsplan 2009-2012). De website is technisch zodanig gemaakt dat meerdere mensen informatie kunnen plaatsen. Om het CMSsysteem te kunnen gebruiken hebben twee bestuursleden en de bureaumedewerkers een cursus gevolgd. De projectontwikkelaar voert de coördinatie over de website. In 2008 is het aantal hits op de website bijna verdriedubbeld naar gemiddeld ruim 3.000 per maand.
- Twee roll ups ten behoeve van presentatie NOOM.

- Posters NOOM ten behoeve van presentatie, informatie en doorverwijzing.
- Promotiematerialen NOOM.

Ledenregistratie

In de allochtone gemeenschappen, en zeker voor oudere migranten, is het lid worden van een organisatie geen vanzelfsprekendheid. Enkele lidorganisaties werken al met leden, maar bij de andere organisaties wordt daaraan gewerkt.

Meerdere malen is tijdens vergaderingen van het NOOMoverleg en tijdens de werkconferentie van juni 2008 gesproken over ledenwerving en –registratie. Stapje voor stapje is gewerkt aan bewustwording van de noodzaak van de invoering van een persoonlijk lidmaatschap en een goede registratie daarvan. De lidorganisaties zijn hiervan inmiddels overtuigd en zetten zich in om op deze manier hun draagvlak zichtbaar te maken. Duidelijk is dat dit proces niet is afgerond en nog enige tijd in beslag zal nemen.

Ter ondersteuning van de initiatieven tot ledenwerving en –registratie is het NOOM in september gestart met een actie om adhesiebetuigingen te verzamelen onder de achterbannen van de lidorganisaties. In vier maanden ondertekenden circa 1.800 oudere migranten een steunbetuiging aan het NOOM als vertegenwoordiger van de oudere migranten in Nederland.

Deskundigheidsbevordering

In de afgelopen periode is ook tijd ingeruimd voor deskundigheidsbevordering van bestuur en medewerkers. Men nam deel aan conferenties, themabijeenkomsten en symposia om specifieke kennis over tal van onderwerpen op te doen. Vaak was aanwezigheid tijdens een dergelijke bijeenkomst tevens een goede gelegenheid om aandacht te vragen voor de specifieke positie van oudere migranten. De deelname in de adviescommissies van de CSO werkte eveneens als een goede leerschool door de grote toestroom aan informatie. In oktober 2008 heeft het NOOM in samenwerking met Intercultureel Bureau SES een projectaanvraag ingediend bij het Ministerie van VWS voor deskundigheidsbevordering van bestuur en kader in 2009 en 2010. Deze aanvraag is inmiddels gehonoreerd.

4.3. Projecten lidorganisaties

Sinds de oprichting van het NOOM konden lidorganisaties gebruikmaken van de mogelijkheid om projectvoorstellen in te dienen bij het Fonds PGO. Het NOOM heeft de lidorganisaties ondersteund bij de ontwikkeling van de plannen, het beschrijven van de plannen en begroting en de verslaglegging. De lidorganisaties hebben zelf de subsidieaanvragen rechtstreeks ingediend bij het Fonds PGO. Een belangrijk uitgangspunt bij de toekenning van de projectsubsidies was de overdracht naar de andere lidorganisaties.

Hierin is op verschillende manieren voorzien:

- Vertegenwoordigers van lidorganisaties hebben bij andere organisaties projecten en bijeenkomsten bezocht.
- Tijdens het NOOMoverleg is altijd plaats ingeruimd voor verslag van activiteiten van de lidorganisaties.
- Verslagen van activiteiten zijn onderling ter beschikking gesteld.
- De medewerkers van het bureau adviseren lidorganisaties op concrete punten gebruik te maken van elders opgedane ervaringen en inzichten. Zo organiseerde Lize bijvoorbeeld voorlichtingsbijeenkomsten over de Wmo. SMN nam het basisidee van deze manier van organiseren mee in de aanvraag voor de voorbereiding van een Marokkaanse ouderenorganisatie. Op deze manier groeide de gemeenschappelijke kennis in de opeenvolgende projectvoorstellen.

- Individuele lidorganisaties bouwden de overdraagbaarheid direct in hun project in. Zo maakte Fos'ten een folder over de AOW voor de eigen achterban, maar stelde deze zodanig samen dat deze ook door andere lidorganisaties gebruikt kan worden. LSMO heeft veel ervaring opgedaan met de opleiding van seniorenvoorlichters. Momenteel voert LSMO een pilot uit waaraan ook Turkse en Marokkaanse mantelzorgers deelnemen.

In de projectperiode zijn de volgende projectaanvragen door de lidorganisaties gehonoreerd door het Fonds PGO:

- LSMO: Materiaalontwikkeling voor de dagopvang van Molukse ouderen
- LIZE: Voorlichtingsbijeenkomsten over de Wet maatschappelijke ondersteuning
- Chun Pah: Voorlichtingsactiviteiten tijdens het 20jarig jubileum op 9 september 2008
- IOT: Ontwikkeling landelijke organisatie van Turkse ouderen
- SMN: Ontwikkeling landelijke organisatie van Marokkaanse ouderen
- LIZE: Inventarisatie draagvlak voor een landelijke organisatie van Zuid-Europese ouderen
- Fos'ten: voorlichtingsbijeenkomst en folder over AOW
- Fos'ten: Mi boto lai, bijeenkomst over cultureel erfgoed
- Fos'ten: bijeenkomst over bewegen op de ouderenbeurs september 2008
- NEHOB: bijeenkomst '135 jaar Hindostaanse immigratie' op de ouderenbeurs 2008.

Tai chi tijdens de bijeenkomst van Fos'ten over 'bewegen' tijdens de ouderenbeurs 2008

Hoofdstuk 5. Terugblik op de startfase van NOOM

Het NOOM kijkt terug op een bijzonder succesvolle startfase. Tijdens het laatste NOOMoverleg van 2008 spraken de leden zich unaniem tevreden uit over de eerste anderhalf jaar van zijn bestaan. Vastgesteld kan worden dat het NOOM op de kaart staat als dé vertegenwoordiger van de gezamenlijke oudere migranten. Het NOOM heeft zijn bestaansrecht dubbel en dwars bewezen.

Enkele 'wapenfeiten' op een rij

- Het NOOM wordt steeds vaker gezocht én gevonden als samenwerkingspartner door overheden en organisaties. Er blijkt grote behoefte aan een organisatie die toegang kan realiseren tot de, veelal als 'moeilijk bereikbare' omschreven, doelgroepen van oudere migranten. Zo verzorgt het NOOM, in samenwerking met de Samenwerkingsverbanden van het LOM (Landelijk Overleg Minderheden), voorlichting over de afschaffing van de partnertoeslag AOW voor het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Een ander voorbeeld is geweest de deelname in de klankbordgroep Interculturalisatie van Actiz (brancheorganisatie voor zorgondernemers).
- Het aantal hits op de website is in het laatste jaar verdrievoudigd.
- Het NOOM was zichtbaar op televisie in een uitzending van Omroep Max over de toekomst van oudere migranten.
- De lidorganisaties organiseerden tal van ontmoetingsactiviteiten voor de achterban. Een kleine indicatie: 2.000 oudere Chinezen namen deel aan de festiviteiten van Chun Pah ter gelegenheid van hun 20 jarig jubileum. 1.300 oudere Molukkers kwamen naar de landelijke Pelita ontmoetingsdag. 800 oudere Hindostanen bezochten de bijeenkomst van NEHOB tijdens de ouderenbeurs.
- De ouderenbeurs was dit jaar voor het eerst zichtbaar verkleurd door de deelname van vele oudere migranten, die voor het eerst kennismaakten met het fenomeen van de beurs.
- Het NOOM wordt steeds vaker gevraagd om presentaties te houden en de problematiek die centraal staat op een conferentie, symposium of studiedag te belichten vanuit het perspectief van oudere migranten.
- Het NOOM heeft deelgenomen aan internationale activiteiten, zoals de workshop 'Maatschappelijke betrokkenheid van Ouderen' tijdens een conferentie, georganiseerd door onder andere de Universiteit van Dortmund en Movisie in Berlijn (9-10 juni 2008), conferentie 'Shaping the future - through effective participation of all ages' van de European Federation of Older Persons in Spanje (6-8 november 2008) en een bijeenkomst bij het Europees Parlement over ouder wordende migranten in samenwerking met Movisie (20 november 2008).

Het is geweldig te kunnen vaststellen dat het NOOM zich in zeer korte tijd een plaats heeft verworven in het PGO veld. Profiel, kracht en betekenis van het NOOM voor de oudere migranten wordt door vele organisaties herkend en erkend. De aanpak van het NOOM steunt op voldoende draagvlak en betrokkenheid van zowel hun eigen achterban van oudere migranten als van de andere ouderenorganisaties. De CSO (Unie KBO, PCOB, NVOG en NOOM) is er trots op meegewerkt te hebben aan het tot stand komen van het NOOM en dat het NOOM een van de CSO leden is.
Wim van Minnen, directeur CSO

Stand van zaken in april 2009

Enkele maanden na de afsluiting van de eerste subsidieperiode verkeert het NOOM financieel gezien in een zeer onduidelijke positie. Door de invoering van de nieuwe subsidiesystematiek in de PGO-sector kan het NOOM als koepelorganisatie geen aanspraak maken op instellingssubsidie. Wel is ontwikkelingssubsidie ontvangen. Het NOOM heeft elf meerjaren projectplannen ingediend voor de beleidsperiode juli 2009-december 2010. Eind juli 2009 wordt de besluitvorming hierover verwacht.

Daar staat tegenover dat de lidorganisaties van NOOM met de status van zelforganisatie voor 2009 voor het eerst wel een instellingssubsidie hebben ontvangen, in combinatie met de ontwikkelsubsidie. Hun financiële positie is daarmee zeer versterkt. Chun Pah, LSMO, Fos'ten en NEHOB zijn volop aan de slag om activiteiten en nieuwe projecten op te zetten voor hun achterban en de professionalisering van hun organisatie. Enkele voorbeelden: Chun Pah is gestart met huisbezoeken in alle regio's. De 'jongere' ouderen gaan op bezoek bij de oudste ouderen om hen te vragen naar hun wensen en behoeften. Het project is bedoeld om te komen tot een inventarisatie van concrete wensen en behoeften, maar ook om de jongere ouderen te stimuleren zich actief in te zetten voor de meest kwetsbare ouderen. Fos'ten heeft een boekje en cdrom uitgebracht met traditionele Surinaamse liedjes uit alle bevolkingsgroepen. Het materiaal is bedoeld voor gebruik in Surinaamse dagopvangprojecten. NEHOB is bezig met actualisering en verbetering van hun website. LSMO heeft met succes hun cursus seniorenvoorlichting begin 2009 voor het eerst ook voor Turkse en Marokkaanse mantelzorgsters gegeven. IOT en SMN verwachten op zeer korte termijn over te kunnen gaan tot de oprichting van een onafhankelijke Turkse Ouderen Federatie en een Marokkaanse Ouderen Bond. Bij alle lidorganisaties van NOOM is aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van de ledenwerving en –registratie. Waar eerst grote weerstand bestond bij oudere migranten om zich te laten registreren heeft de onderlinge samenwerking binnen NOOM en de resultaten die de samenwerking biedt een overtuigingskracht naar de achterban. Zo verwacht TOF te kunnen starten met 5.000 leden.

Het NOOM ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet.